

Resedagbok från Rwanda, november 2009

Måndag den 2 november

Inte första dagen i Kigali, men första dagen jag har mött UNHCRs personal som arbetar med utbildning och övergripande verksamhet inom organisationen. Det var ett möte som fick mig att förstå vilket svårt mandat UNHCR har. De är liksom både en organisation som arbetar med direkta kriser, så som Röda korset gör samtidigt som de aldrig vet när deras "kris" tar slut. Tyvärr är det ju så att många flyktingar i deras flyktingläger stannar i tiotal år. Anledningen är ofta att de inte har något att komma tillbaka till i det land de flytt från och inte heller kan få medborgarskap i landet de är flyktingar i. De har inte heller samma rättigheter som befolkningen i ett land, vilket innebär att det t.ex. inte är speciellt lätt för en flykting att få en högre utbildning, vilket på så sätt innebär att framtidsbilden för unga flyktingar är väldigt oklar. Allt detta samtidigt som UNHCR sällan får pengar till att skapa högre utbildningsmöjligheter i själva lägren. Det de får pengar till är ofta de mest basala behov vi människor har såsom mat, boende, medicin och så vidare.

Trots det svåra arbetet UNHCR har var ändå Nyekan som är chef på UNHCRs kontor en mycket engagerad och inspirerande kvinna. Träffar man henne som flykting tror jag verkligen att man vågar tro på framtiden. Hon berättade också om de TUSEME clubs som finns i lägren, som syftar till att öka tjejers självförtroende och självkänsla. Hon berättade om hur hennes pappa brukar säga att om man vill ha en bra och lydig fru, så ska man gå ta sig till de små byarna där man kvinnor som inte tar för mycket plats finns. Idag, däremot sa hon fungerar det inte så. Tjejer och unga kvinnor tar för sig och vågar säga sin åsikt. Hon nämnde också att man faktiskt kan se en stor skillnad bland tjejerna i lägret.

Detta ska bli intressant att ta del av imorgon!

Jag har också mött organisationen FAWE, som finns i hela Afrika och gör stora framsteg för flickors empowerment. De verkar vara en grym organisation. Precis som jag trodde. De är strukturerade, har en klar bild om vad de vill med sitt arbete och vet hur de ska ta sig dit. Titta här på filmen med Gihana som är nationell koordinator i Rwanda, när hon berättar lite om hur de arbetar.

Tisdagen den 3 november

Jag känner mig precis som det här landet. Tudelad. Rwanda är ett otroligt vackert land med många drivande människor men också ett oerhört fattigt land med många utmaningar. Jag känner mig både väldigt optimistisk och frustrerad över att så många smarta och vänliga människor blir så orättvist behandlade!

Idag har jag rest på snirkliga vägar i det mest vackra land jag varit i och besökt en plats som inte borde finnas. Flyktinglägret i Kiziba. Det var som en liten by, inte alls som jag förställt mig. Det har funnits så länge att folk börjat skapa en infrastruktur i lägret som gör att det ser ut lite som en by. Den mest fattiga jag varit i. Det är ca 19 000 flyktingar som lever där, och många har gjort det i snart 10 år. Anledningen är att det fortfarande är konflikter i Kongo, vilket gör att de inte kan återvända. I Rwanda tar man inte heller emot dem som asylsökande, då det inte finns land (utrymme) för dem. I Rwanda lever ca 9 miljoner på ett yta som skåne i Sverige. Ni kan tänka er hur trångt det är.

Jag har träffat flyktingkommittéen, föräldrar till unga som fått möjligheten till utbildning genom projektet och tjejer som går yrkesutbildning.

Något som slog mig som en av föräldrarna sa var hur viktigt det är att en tjej får möjligheten att gå klart sin utbildning. Detta sa han, gör att hon kan stödja sina syskon och sin familj, dels genom att själv utbilda dem dels genom den inspiration de kan få genom den förebild hon blir. En tjej som bara går en del av en utbildning, kan lätt falla tillbaka till traditionella mönster och på så sätt inte använda den kunskap hon fått genom sin utbildning. Möjligheten att hon blir en inspirationskälla för resten av familjen minskar också.

Detta nämndes när vi började prata om utvecklingen av projektet och vad som ska hända med de tjejer som fått viss utbildning.

We are good fashionistas!

En annan sak jag vill dela med mig, är det möte jag hade med tjejerna som går yrkesutbildning. Vi pratade om vad de mest gillade att sy, vad de fick sin inspiration ifrån, om de tyckte att de var bättre klädda än andra i lägret och vad som var viktigast för dem med det de gör.

En tjej att vad som var viktigt för henne var "att hon har kunskapen att göra sina egna kläder, kunna leva på det och inte behöva köpa från andra sömmerskor".

När de pratade om vad som inspirerade dem, så verkar det mest handla om att de från första början vad väldigt motiverade och att de bara gjorde det.

Onsdag den 4 november

Idag har jag besökt en rektor, som var väldigt sympatisk och en gäng engagerade killar och tjejer. Det bästa var TUSEME cluben som jag träffade och som hade ett jättefint framträdande för oss. Först visade de oss en dans och sjöng. Dansen och musiken handlade om HIV/Aids och hur man kan förebygga att bli smittad. Titta på filmklippet här. Sen visade de upp en sketch, som handlade om en tjej som fått bättre resultat på sitt slutprov än sin bror, men där föräldrarna trots att tjejen gjort bättre ifrån sig i skolan ville skicka killen till gymnasiet. Tjejen gick då till FAWE, där hon fick stöd för att stå upp för sig själv och hjälp för fortsatt utbildning. Se filmklippet från en del av sketchen här.

Den sista dansen, som jag också var med på, handlade om barns rättigheter. Det var väldigt fin och det var riktigt härligt att de hade sånt engagemang och tyckte att det var så roligt att ta upp de här frågorna på det här sättet. TUSEME clubs har kanske varit det allra bästa med det här projektet!

Jag har också pratat med en tjej som heter Claudine. Som har en väldigt svår bakgrund men som kämpar och som jag verkligen hoppas kommer ta sig ut flyktinglägret. Hon skulle göra så mycket mer nytta i världen utanför lägret.

Torsdag en 5 november

Sista dagen faktiskt. Det var en kort resa det här. Idag har vi haft en avstämning med både kontoret i Kibuye där lägret ligger och med huvudkontoret i Kigali. Slutsatsen av de här två mötena kan man väl säga är att det varit ett bra projekt som uppnått sina mål. Det är ett projekt som kan användas som modell till kommande projekt som UNHCR söker pengar för och det har så klart varit väldigt lyckat med tanke på hur många unga som fått nya möjligheter.

UNHCR har för första gången samarbetat med FAWE, och jag hoppas verkligen att man kommer göra det också i framtiden. Att jag själv fått ökad kunskap om FAWE tycker jag har varit det mest nyttiga för mig på den här resan, och jag är säker på att det finns många fler lokala organisationer som har kapacitet och kunskap för att göra utbildningsprojekt som det här riktigt framgångrika. Det jag vill säga med det här är att, det är A och O att de organisationer vi samarbetar med i Sverige har bra samarbetspartners på plats. En bra lokal samarbetspartner kan vara nyckel för själva projektet.

Det roliga med FAWE är att organisationen bygger på samma värderingar och principer som Operation Dagsverke. Så jag hoppas att detta inte var det sista Operation Dagsverke projektet de var involverade i.

Som sist när jag var i Ghana, är det såklart oerhört viktigt att möta de som genomför projektet på plats. Jag känner att jag har mycket att ta med mig hem och jag hoppas verkligen att de som deltagit i projektet kommer få fortsatt stöd och uppmuntran för att fortsätta sin kamp!